

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**III Всеукраїнської
науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**«Соціально-етичні та деонтологічні проблеми
сучасної медицини
(немедичні проблеми в медицині)»
24-25 лютого 2022 року**

м. Запоріжжя

УДК 614.253(063)

С69

Редколегія:

Боярська Л.М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

Утюж І.Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Котлова Ю.В. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Сепетий Д.П. – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Мегрелішвілі М.О. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Касаткіна К.А. – кандидат історичних наук, викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Павленко Н.В. – кандидат філософських наук, викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (24-25 лютого 2022 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2022. – 248 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Кравченко В.Ю.</i> Професійне та емоційне вигорання працівників медичної сфери	141
<i>Шовкопляс О.В.</i> Проблема професійного вигорання педагогів	143
<i>Разумна А.Г., Стриженко Т.О.</i> Професійна ідентичність як чинник запобігання професійного вигорання лікарів	146
<i>Стынкэ К.А., Пынзару Ю.В., Тону Т.С.</i> Условия труда и уровень заболеваемости медицинского персонала бригад скорой медицинской помощи	149

5. ПРОБЛЕМА ТІЛЕСНОСТІ

<i>Вещикова О.С.</i> Тематика тілесності у творчості Гевіна Френсіса	153
<i>Мереуцэ И.Е., Леорда А.И., Ожован В.В.</i> Морально-этические проблемы в исследовании сахарного диабета I типа у детей	155
<i>Капустін С.А., Давидова А.Г.</i> Допомога невиліковно хворій людині: гуманітарний аспект	158
<i>Крупей К.С.</i> Основні принципи створення недискримінаційного освітнього середовища при викладанні студентам дисципліни “Мікробіологія, вірусологія та імунологія”	159
<i>Цимбал А.Ю., Котлова Ю.В.</i> Місія філософії в сучасній діагностиці стану мінеральної щільності кісток у передчасно народжених – близнюків	162
<i>Маганова Т.В., Ткаченко Н.О.</i> “Контрацепція – зло чи благодать?” у світлі філософського питання тілесності	163
<i>Русу-Радзикевич Н.В.</i> Некроз костей лица, связанный с проблемой телесности	165
<i>Савельев В.Г., Рябоконь Е.В., Фурик Е.А., Ялова Г.В., Рябоконь Ю.Ю.</i> Философия религии и проблема телесности и нравственности в здоровье человека	170

6. ПРОБЛЕМА ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА – ЯКИЙ ПІДХІД ДО РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ Є ОПТИМАЛЬНИМ?

<i>Рудько Н.П., Александрова К.В., Крісанова Н.В.</i> Проблема академічної прокрастинації та навчальної мотивації студентів ЗВО	173
<i>Подліанова О.І., Котлова Ю.В., Дмитрякова Г.М.</i> Кліпове мислення: втрачені пазли	175
<i>Візір В.А., Деміденко О.В., Садовов А.С., Приходько І.Б., Буряк В.В., Шолох С.Г.</i> Оптимізація підходів до самостійної роботи іноземних студентів	177

7. ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

<i>Марков Ю.І.</i> Особливості дистанційного навчання в умовах пандемії	179
<i>Марушко Ю.В., Бойко Н.С., Чабанович О.В.</i> Особливості викладання педіатрії в умовах пандемії COVID-19	184

6. ПРОБЛЕМА ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА – ЯКИЙ ПІДХІД ДО РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ Є ОПТИМАЛЬНИМ?

ПРОБЛЕМА АКАДЕМІЧНОЇ ПРОКРАСТИНАЦІЇ ТА НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗВО

*Рудько Наталія Петрівна, канд. біол. наук,
ст. викладач кафедри біологічної хімії,
Александрова Катерина Вячеславівна, д-р фарм. наук, професор,
зав. кафедри біологічної хімії,
Крісанова Наталія Вікторівна, канд. біол. наук,
доцент кафедри біологічної хімії,
Запорізький державний медичний університет*

Життя студентів закладів вищої освіти, зокрема медичних університетів, заповнене безліччю різноманітних справ, виконання яких потребує чіткого обмеження часу на їх реалізацію. Передбачається, що студент, усвідомлюючи наявність часових рамок, може спланувати свій час, ресурси та сили, але часто трапляється так, що виникає бажання відкласти виконання деяких справ на потім, особливо коли треба робити щось під тиском обставин або коли є сумніви у потребі та корисності задуманого. Це нерідко призводить до того, що виконання важливих справ постійно відкладається і студент виконує їх в останній момент, при цьому обіцяючи собі, що такого більше не повториться. Для позначення такого явища у психології існує спеціальний термін «прокрастинація».

Прокрастинація – тенденція відкладати виконання справ «на потім» – складний поведінковий патерн, у якому виконання значимої для людини у цей час діяльності свідомо відкладається, що тягне за собою несприятливі наслідки і має негативний вплив на особистість.

Проблема прокрастинації є дуже актуальною в наш час, особливо серед студентів. Студент починає відкладати всі важливі справи, а коли виявляється, що терміни виконання роботи минули, він намагається зробити все за дуже короткий відрізок часу або зовсім відмовляється від запланованого. У результаті, заплановане або зовсім не виконуються, або виконуються неякісно, з безліччю помилок та промахів. І це призводить до негативних наслідків – неприємностей у навчанні, втрачених можливостей, поганого емоційного стану. Прокрастинація може спричинити стрес, почуття провини, зниження продуктивності, невдоволення оточуючих через невиконання зобов'язань. Причиною відкладання виконання того чи іншого завдання можуть бути складність завдання, значущість, непривабливість для даного суб'єкта. В рамках сучасних досліджень прокрастинації у якості основних психологічних ознак виділяють емоційний дискомфорт і негативні суб'єктивні переживання.

Навчальна діяльність є тривалим за часом процесом, де час є найважливішим ресурсом. Саме у навчальній діяльності студенти стикаються з проблемами в тайм-менеджменті при виконанні навчальних завдань, що й проявляється у їхньому відкладанні та навіть невиконанні, що тягне за собою негативні наслідки, зокрема знижується якість навчання.

Згідно з даними багатьох досліджень, академічна прокрастинація є одним із найбільш істотних факторів, що призводять до труднощів у навчанні. Від 46% до 95% учнів середніх та вищих навчальних закладів вважають себе прокрастинаторами. Більшість із них відзначають, що потребують професійної допомоги з подолання прокрастинації. Дослідники відзначають негативний вплив прокрастинації на навчальну та професійну діяльність: знижується працездатність, якість навчання, погіршується і фізичний стан – любителі відкладати все на потім частіше страждають від серцево-судинних, хронічних захворювань (астма, діабет тощо). Причин для прояву цього ефекту може бути безліч, але, як правило, такий стан виникає через:

- низьку самооцінку – через страх зазнати невдачі студент підсвідомо не допускає себе до виконання завдання;
- гіпервідповідальність – студент дуже хоче виконати завдання ідеально, що призводить до «паралічу» волі;
- незгоду – студент підсвідомо заперечує користь цього завдання;
- стрес – існують типи характеру, у яких у такій формі виражається психологічний захист від високої відповідальності.

Вирішення цієї проблеми передбачає декілька етапів, які допоможуть подолати прокрастинацію та приступити до досягнення поставленої мети.

1. Визнання факту прокрастинації. Перед тим, як почати боротися з будь-якою проблемою, необхідно чесно визнати перед собою її наявність. Досить складно боротися із проблемою, якщо не дивитися на неї об'єктивно. Викладач, як більш досвідчена людина, може допомогти студенту усвідомити проблему і зорієнтувати на її вирішення. Для діагностики прокрастинації існують спеціалізовані тести, наприклад К. Лея, Б. Такмена тощо.

2. Мотивування. Дієвими є як нагадування про те, які позитивні результати студент отримає, якщо виконає завдання (оцінка, можливість активної участі у обговореннях під час занять тощо), так і зворотна мотивація: негативні наслідки, якщо завдання не буде виконано вчасно (можна порадити студенту візуалізувати у своїй уяві наслідки та відчути стан дискомфорту).

3. Планування. Необхідно грамотно структурувати всі актуальні завдання та розставити між ними пріоритети. Завдяки цьому можна відмовитись від зайвих справ, які точно не допоможуть впоратися не тільки з прокрастинацією, але і з виконанням ключового завдання. Однією з найпоширеніших методик структурування пріоритетних завдань є матриця Ейзенхауера.

4. Розраховувати зусилля. Як і спортсменам, студентам важливо розраховувати зусилля під час виконання завдання. Не слід вважати, що можливо виконати всі справи за один день або навіть за одну ніч. За допомогою грамотно складеного графіка студент має розподіляти навантаження рівномірно протягом тижня.

5. Адекватне самооцінювання. Не потрібно намагатися стати надлюдиною і звинувачувати себе щоразу за те, що не вдалося виконати поставлену мету. Не варто витрачати сили на самобичування, а краще обдумати ще раз свої можливості і приступити до наступного плану. Дослідження, проведені серед студентів Карлтонського університету, показало, що вміння

прощати себе за невиконані завдання у майбутньому зменшує ризик виникнення прокрастинації.

Використання таких простих правил призведе до додаткової мотивації працювати ще продуктивніше і допоможе вивести із кола прокрастинації.

Сучасна психологічна наука пропонує програми достатньо ефективні і прості в здійсненні, які не передбачають наявності спеціальних психологічних знань та навичок, проходження довгострокового навчання у рамках психотерапевтичних шкіл. Вони можуть бути реалізовані без відриву студентів від основного навчання і не вимагають складних діагностичних заходів, підходять як для допомоги студентам, що страждають прокрастинацією, так і для профілактики відкладання.

Так невеликі щотижневі перевірочні роботи чи вікторини допомагають студентам залишатися у тонусі та освоювати програму дисципліни, не відкладаючи підготовку на сесійний період. В рамках дистанційного навчання пропонується виконувати контрольні роботи з умовою доступу до проходження наступної частини курсу, використовувати модульну систему організації курсу, що дозволяє не лише знизити прокрастинацію, а й оцінювати компетентність студентів протягом усього семестру, а також більш ефективно скласти зміст підсумкових випробувань за курсом. У разі, якщо студент не може вчасно надати роботи або погано здає сесію, ефективним буде складання письмового плану закриття навчальних заборгованостей, контроль викладачем реалізації плану та допомога у плануванні діяльності протягом наступного семестру. Як показує досвід, залучені до такої програми допомоги студенти, справді здають минулі заборгованості, а в новому семестрі отримують вищі оцінки та не накопичують боргів.

Викладачі, особливо куратори академічних груп, мають бути мотивованими та мотивувати студентів на те, щоб самостійно розбиратися з явищем прокрастинації і враховувати це в своїй виховній роботі зі студентами. Виховна функція вкрай важлива у процесі роботи викладачів ЗВО. Педагоги несуть професійну та особисту відповідальність за якість підготовки фахівців і вони в силах допомогти молодим людям вчитися краще, отримувати задоволення від навчання та від майбутньої професійної діяльності.

КЛІПОВЕ МИСЛЕННЯ: ВТРАЧЕНІ ПАЗЛИ

*Подліанова Олена Іванівна, к.мед.н., доцент кафедри дитячих хвороб;
Котлова Юлія Валентинівна, к.мед.н., доцент кафедри дитячих хвороб;
Дмитрякова Галина Миколаївна, асистент кафедри дитячих хвороб,
Запорізький державний медичний університет*

Термін «кліпове мислення» був запропонований Ф. І. Гиренком у філософсько-психологічному контексті наприкінці 90-х рр. XX ст. як частина «кліпової культури», феномена, який вперше використав американський футуролог Е. Тоффлер [3]. Під терміном «кліпове мислення» розуміється емоційне сприйняття коротких, розрізнених, візуальних блоків інформації без подальшого аналітичного та логічного осмислення. Воно все більше